LUONTOTYYPPISELVITYS NAANTALIN ISOKYLÄSSÄ VUONNA 2025

FM (biologi) Turkka Korvenpää
16.3.2026

Envibio

Sisällys:

1. JOHDANTO 3
2. MENETELMÄT 4
3. ALUEEN YLEISKUVAUS 5
4. LUONTOTYYPIT 5
5. MUU LAJISTO 11
6. EKOLOGISET YHTEYDET 12
7. SUOSITUSTEN YHTEENVETO 13
8. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET 13

Kannen kuva: Komeita vanhoja mäntyjä golfkentän laidalla luontotyyppikuviolla 1.

Pohjakartat ja ilmakuva: © Maanmittauslaitos 09/2025

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Naantalin kaupunki tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontotyyppiselvityksen Luonnonmaalla Isokylässä golf-kentän tuntumassa sijaitsevalta alueelta (kartta 1). Selvitystä voidaan hyödyntää Kultaranta Resort -hotellin asemakaavamuutoksessa.

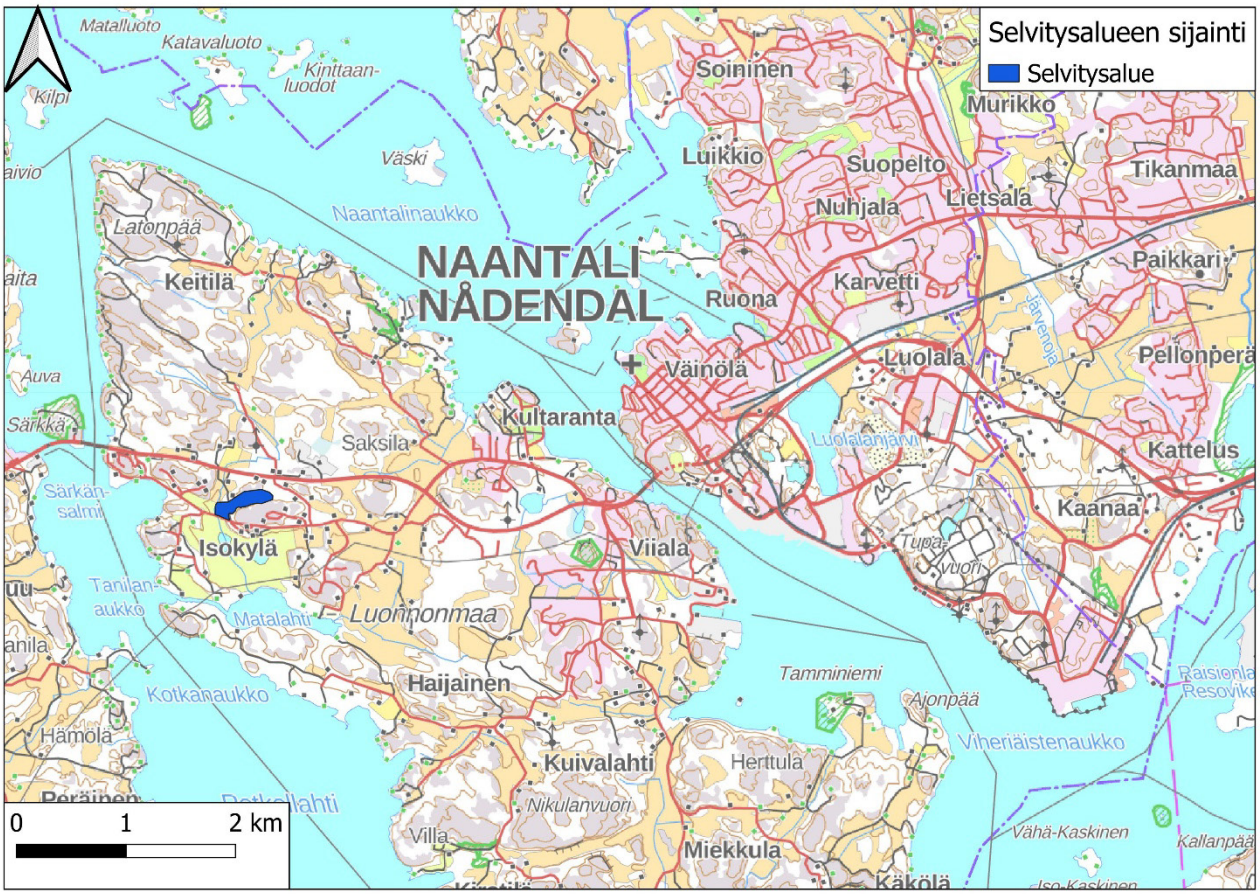

Kartta 1. Selvitysalueen sijainti.

Työhön sisältyy luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus sekä ekologisten yhteyksien tarkastelu. Samalla havainnoitiin myös muuta eliöstöä. Työn suoritti FM (biologi) Turkka Korvenpää, ja se perustuu 12.8.2025 suoritettuun maastokäyntiin. Tausta-aineistoksi hankittiin Suomen Lajitietokeskuksesta tiedot alueelta ja sen lähiympäristöstä ennestään tunnetuista lajiesiintymistä (Suomen Lajitietokeskus 2025). Naantalin kaupunki luovutti lisäksi käyttöön aiempia luontoselvityksiä, jotka on lueteltu myöhemmin tässä raportissa.

2. MENETELMÄT

Naantalin kaupunki luovutti käyttöön seuraavat aiemmat selvitykset:

- Naantalin Luonnonmaan länsiosiin sijoittuvan asemakaava-alueen luontoarvojen perusselvitys 2020 (Matikainen 2020)
- karttakuva ja kohdelistaus Naantalin arvokkaista luontokohteista (koottu eri lähteistä)

Selvitysalue jaettiin 12 luontotyyppikuvioon, jotka rajattiin kartalle GPS-laitetta ja ilmakuvia apuna käyttäen. Kustakin kuviosta laadittiin sanallinen kuvaus sekä määritettiin, onko kyseessä jokin alla luetelluista arvokkaista luontotyypeistä:

- luonnonsuojelulain suojaama luontotyyppi
- vesilain suojaama luontotyyppi
- metsälain erityisen tärkeä elinympäristö
- Metso-kriteerit luokassa I täyttävä kohde
- uhanalaisen luontotyypin edustava esiintymä
- muu luontoarvoiltaan merkittävä kohde

Kuviokuvaukset sisältävät tietoa mm. elävästä ja kuolleesta puustosta, putkilokasvillisuudesta ja Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin luontotyypistä (luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/, Kontula & Raunio 2018a ja b). Luontotyyppien uhanalaisuudessa merkittävää on uhanalaisuusluokan lisäksi luontotyypin ekologinen laatu. Esimerkiksi tavanomaisena talousmetsänä käsitelty voimakkaasti harvennushakattu, lahopuustoltaan niukka, varttunut kuiva kangasmetsä kuuluu uhanalaisluokkaan vaarantunut (uhanalainen), mutta on ekologiselta laadultaan heikko, sillä luontotyypin tila on voimakkaasti heikentynyt, kun ihmistoiminta on perin pohjin muuttanut metsän luontaisia ominaispiirteitä. Sen sijaan ekologiselta laadultaan erinomaiset ja hyvät kohteet ovat jo tällä hetkellä luontoarvoiltaan merkittäviä. Laadultaan kohtalaiset ja heikot kohteetkin kehittyvät toki aikaa myöten arvokkaammiksi, jos ne jätetään luonnontilaan (tai mm. perinnebiotooppien kohdalla ovat asianmukaisesti hoidettuja). Luontaisesti harvinaisten luontotyyppien (kuten lähteiden ja kalkkikallioiden) ja perinnebiotooppien kohdalla asian merkitys korostuu, ja ne voivat olla luontoarvoiltaan merkittäviä laadultaan heikkoinakin. Selvitysalueella ei esiinny tällaisia luontaisesti harvinaisia luontotyyppejä tai perinnebiotooppeja.

Selvitysalueelta ei löytynyt yhtään arvokasta luontotyyppikohdetta.

Putkilokasvien lajiluetteloita ei laadittu, mutta huomionarvoisia kasvilajeja etsittiin luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoituksen yhteydessä.

3. ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Naantalin Luonnonmaalla Isokylässä Kultaranta Resortin golfkentän alueella. Alueeseen sisältyy harjoitusvihériötä ja sen reunoja sekä hieman metsää. Alueen kokonaispinta-ala on noin 6,3 ha.

4. LUONTOTYYPIT

Selvitysalue jaettiin 12 luontotyyppikuvioon. Kuviot on numeroitu karttoihin 2-3.

KUVIO 1 – KUIVAHKO KANGAS

Komeita vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä kasvava metsikkö (kannen kuva), joka on lähinnä kuivahkoa kangasta. Mäntyjen lomassa kasvaa vähän katajaa. Lahopuuta ei ole. Kasvistoon kuuluvat runsaiden mustikan ja metsälauhan lisäksi mm. metsäapila ja syylälinnunherne. Linnunhernetikkukoin miinoja tai koteloita ei löydetty.

KUVIO 2 – GOLFKENTÄN VIHERIÖ

Golfkentän viheriö, jolla on pieni puuryhmä. Kuviota ei tutkittu tarkemmin.

KUVIO 3 – HEINÄPELTO

Kartoituspäivään mennessä niitetty heinäpelto, jolla kasvaa mm. puna-apilaa, koiranputkea, niittynätkelmää ja nurmipuntarpäätä. Kuvion länsireunalla virtaavan ojan varrella on vähän pajuja ja muutamia puita.

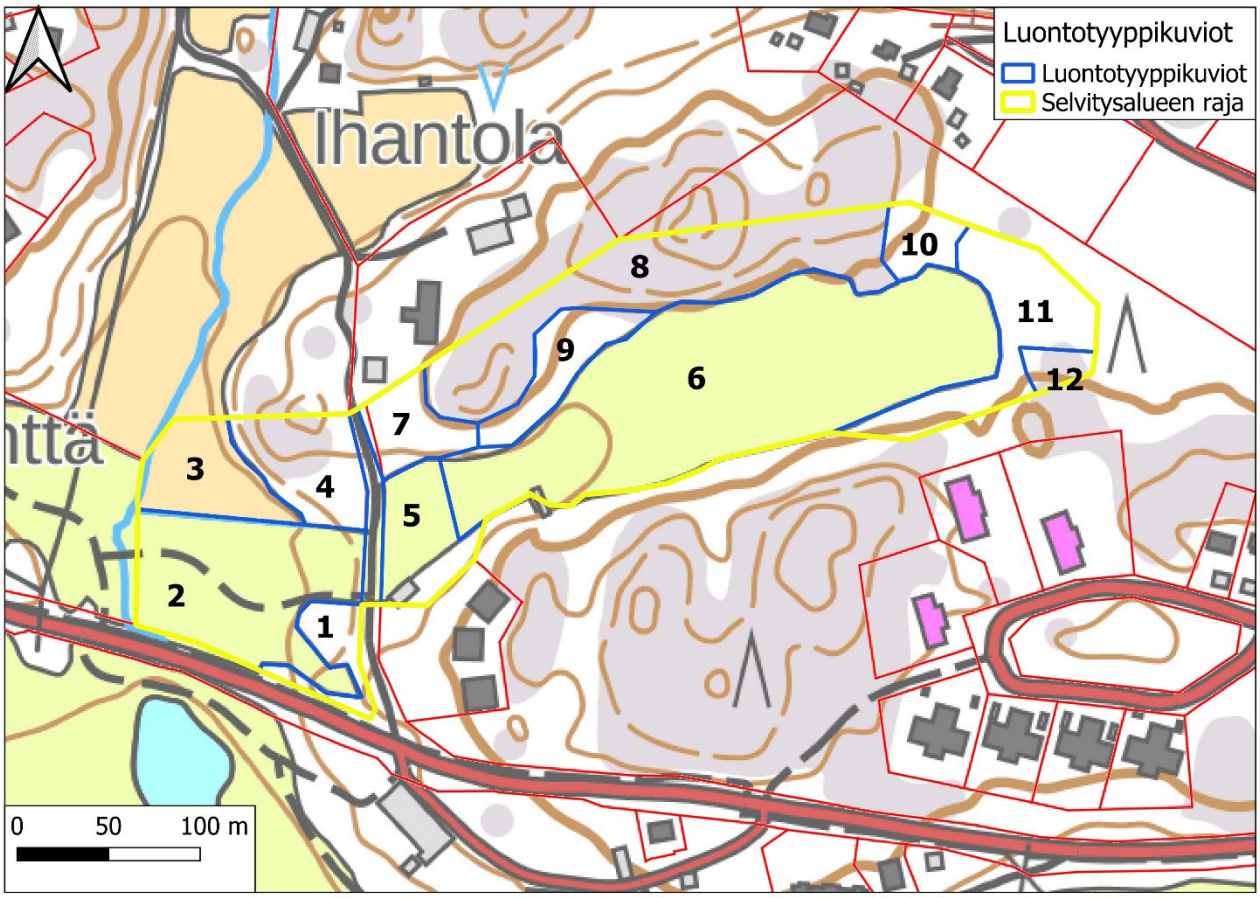

Kartta 2. Luontotyyppikuviot maastokartalla.

KUVIO 4 – TUORE – KUIVAHKO KANGAS

Melko tiheää, suhteellisen vanhaa mäntymetsää kasvava tuore ja ylärinteiltä kuivahko kangas (kuva 1). Mäntyjen lomassa kasvaa vähän alikasvoskuusia. Kuviolla on useita keloja ja hiukan maapuuta siten, että lahopuun kokonaismäärä on arviolta 5-10 m³/ ha. Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden mustikan, puolukan ja metsälauhan lisäksi mm. sananjalkaa sekä kuvion lounaisosassa vähän syylälinnunhernettä. Syylälinnunherneiltä löytyi erittäin uhanalaisen ja erityisesti suojeltavan linnunhernetikkukoin miinausjälkiä ja kotelokoppia. Varttunut kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi ja varttunut havupuuvaltainen tuore kangas koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvion ekologinen laatu on kohtalainen, ja se täyttää Metso-kriteerit luokassa II. Kuvion merkittävin luontoarvo on kuitenkin linnunhernetikkukoin esiintymä. Tästä syystä karttaan 4 rajattu alue tulee jättää rakentamatta ja sen puustoa tulee käsitellä varovaisesti syylälinnunherneen ja linnunhernetikkukoin vaatimukset huomioiden. Suositeltavaa on kuitenkin pitää puusto nykyiseen tapaan suhteellisen harvana, sillä kovin tiheässä metsässä syylälinnunherne ei menesty.

Kuva 1. Vanhaa mäntymetsää luontotyyppikuviolla 4.

KUVIO 5 – SORAKENTTÄ

Niukkakasvinen sorakenttä, jolla tavataan mm. jänönapilaa, kanadankoiransilmää (haitallinen vieraslaji), tahmavillakkoa, lampaannataa ja rentohaarikkoa.

KUVIO 6 – HARJOITUSVIHERIÖ

Golfkentän harjoitusviheriö. Kuviota ei kartoitettu tarkemmin.

KUVIO 7 – LEHTOMAINEN KANGAS

Nuorta lehtimetsää (kuva 2) kasvava lehtomainen kangas, jonka puusto koostuu lähinnä koivuista. Lisäksi on haapaa. Kuvion länsiosassa maata on joskus kaivettu. Lahopuuta ei juuri ole. Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden kielon, sananjalan ja metsälauhan lisäksi mm. koiranputkea, jänönsalaattia, lillukkaa, syylälinnunhernettä ja kevätpiippoa. Linnunherneiltä ei löydetty linnunhernetikkukoin miinausjälkiä tai koteloita. Kuvion ekologinen laatu on heikko.

Kuva 2. Nuorta koivikkoa luontotyyppikuviolla 7.

Kuva 3. Kalliometsää luontotyyppikuviolla 8.

KUVIO 8 – KALLIOMETSÄ

Enimmäkseen melko nuorta ja suhteellisen tiheää männikköä kasvava kalliometsä (kuva 3), jossa on kuitenkin myös vanhempaa puustoa. Lahopuuta ei juuri ole. Kuviolla kasvaa runsaiden metsälauhan ja puolukan lisäksi mm. kanervaa. Harjoitusviheriön reunalta puustoa on harvennettu tai hakattu kokonaan pois. Kalliometsä on silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio on ekologiselta laadultaan paikoin kohtalainen, paikoin heikko.

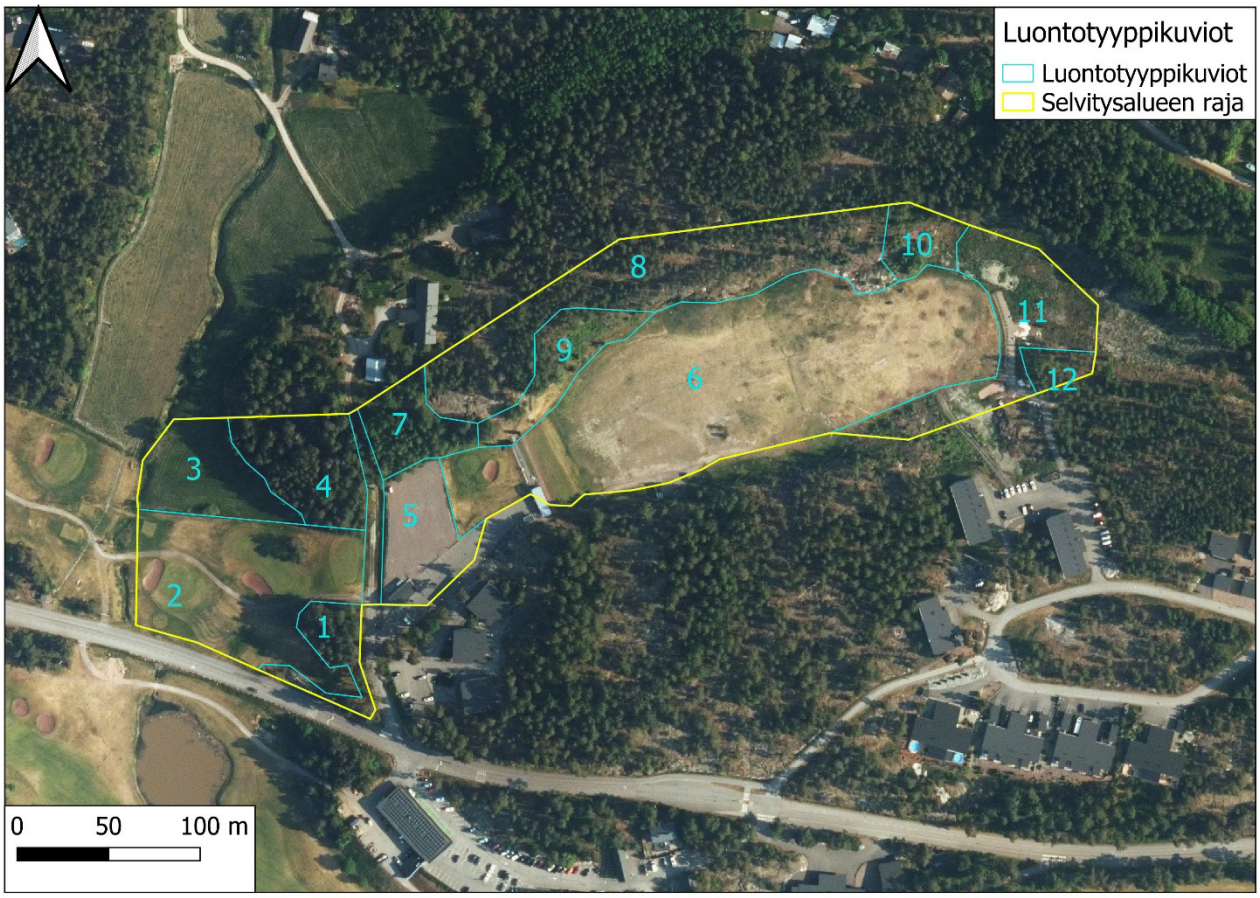

Kartta 3. Luontotyyppikuviot ilmakuvalla.

KUVIO 9 – KUIVAHKO KANGAS

Nuori harvennettu kuivahkon kankaan männikkö, jossa kasvaa runsaasti puolukkaa, metsälauhaa, sananjalkaa ja mustikkaa. Kuvion ekologinen laatu on heikko.

KUVIO 10 – KUIVAN JA KUIVAHKON KANKAAN AVOHAKKUU

Kuivaa ja kuivahkoa kangasta oleva hakkuualue, johon on kasvanut vähän puiden taimia (mäntyä, koivua ja hieman kuusta). Kasvistoon kuuluvat esim. puolukka, kanerva ja metsälauha.

KUVIO 11 – RUDERAATTI

Kuvio on suurimmaksi osaksi paikalle läjitetylle maalle kehittynyttä monin paikoin niukkakasvista ruderaattia (kuva 4), jolla kasvaa mm. rönsyleinikkiä, peltosauniota, alsikeapilaa ja leskenlehteä. Harjoitusviheriön eteläreunalla on myös avohakattua metsämaata.

Kuva 4. Niukkakasvista ruderaattia selvitysalueen itäpäässä.

KUVIO 12 – KUIVAHKO KANGAS

Harvennettua nuorta mäntyvaltaista kuivahkon kankaan metsää, jossa on myös koivua ja kuusta. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. sananjalkaa, mustikkaa, metsälauhaa ja puolukkaa. Kuvion ekologinen laatu on heikko.

5. MUU LAJISTO

Selvitysalueen länsiosasta luontotyyppikuviolta 4 löytyi erittäin uhanalaisen ja erityisesti suojeltavan linnunhernetikkukoin miinausjälkiä ja koteloita (kuva 5) syylälinnunherneen lehdiltä. Esiintymä sijaitsee vanhassa harvahkossa männikössä (kuva 6).

Kuva 5. Linnunhernetikkukoin kotelo syylälinnunherneen lehden alapinnalla.

Kuva 6. Linnunhernetikkukoin esiintymäpaikka.

Esiintymän suojaamiseksi tulee minimissään karttaan 4 punaisella katkoviivalla rajattu alue jättää rakentamatta, ja sen puustoa tulee käsitellä varovaisesti syylälinnunherneen ja linnunhernetikkukoin vaatimukset huomioiden. Suositeltavaa on kuitenkin pitää puusto nykyiseen tapaan suhteellisen harvana, sillä kovin tiheässä metsässä syylälinnunherne ei menesty. Karttaan 4 on merkitty sinisellä katkoviivalla metsikön se osa, joka kasvillisuuden ja puuston yleisen rakenteen perusteella on linnunhernetikkukoille sopivaa.

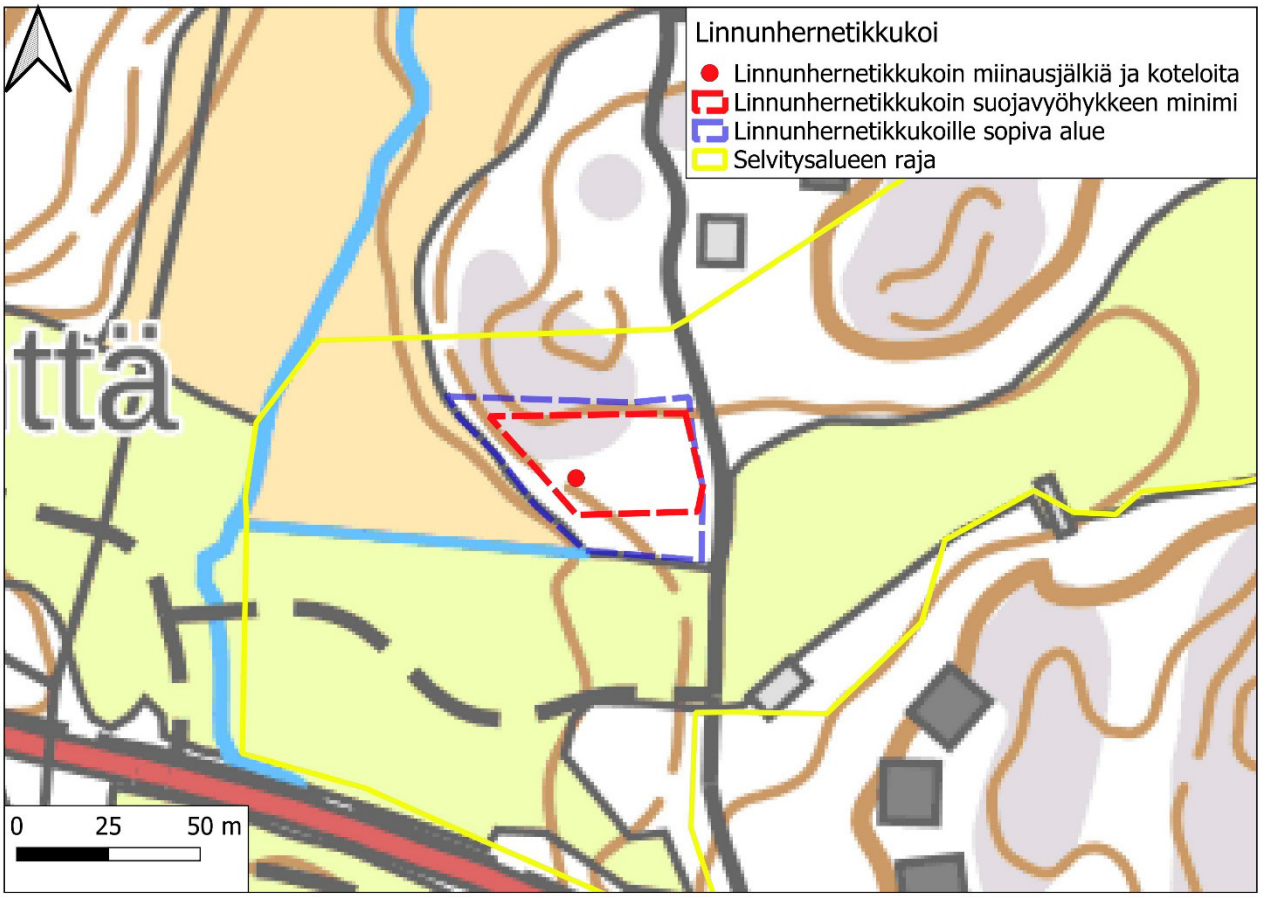

Kartta 4. Linnunhernetikkukoin esiintymä, lajille sopiva alue ja suositus minimissään rakentamatta jätettävästä alueesta.

6. EKOLOGISET YHTEYDET

Selvitysalueen pohjoisreunan metsäiset osat ovat melko hyvin kytkeytyneitä pohjoisempana ja idempänä sijaitseviin metsiin, mutta Rymättyläntie riista-aitoineen muodostaa hieman pohjoisempana kohtalaisen voimakkaan esteen. Muihin ilmansuuntiin yhteydet ovat heikommat.

7. SUOSITUSTEN YHTEENVETO

Karttaan 4 punaisella katkoviivalla rajattu alue tulee jättää rakentamatta, ja sen puustoa tulee käsitellä varovaisesti syylälinnunherneen ja linnunhernetikkukoin vaatimukset huomioiden. Suositeltavaa on kuitenkin pitää puusto nykyiseen tapaan suhteellisen harvana, sillä kovin tiheässä metsässä syylälinnunherne ei menesty.

8. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Keskinen, H.-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Ryttäri, T. & Väänänen, M. 2024. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024. 281 s.

Kontula, T. & Raunio. A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

Kontula, T. & Raunio. A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.

luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#

Matikainen, J. 2020. Naantalin Luonnonmaan länsiosiin sijoittuvan asemakaava-alueen luontoarvojen perusselvitys 2020. Suomen Luontotieto Oy 24/2020. 20 s.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Suomen Lajitietokeskus 2025. http://tun.fi/HR.2832, http://tun.fi/HR.3211, http://tun.fi/HR.3691 (haettu 12.8.2025).

Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. https://www.ymparisto.fi/punainenlista